

Godote Ba:moe Hopo Konomo Dododiya:

1 Dopamo tupuimi mabuni Godote alomo ba:gala hopo konomo ododiliya:.

²Ba:ba tetelo ba:moe hopolo ilinahenola, eta lepala puliyala. Hopo konomo kulukulu beyate mula:nami, beya hunulu hopote duya itanami. Godokono Gobogobote beya hunulu alelo pata:nami. ³Ba:bene Godote na:goiya:, “Alo, ama: na:puluhuka”, ba:bene alote ba:bo puluhukuya:. ⁴Godote alo umiti hidoma: goiya:, ba:bene ebete du ba:gala alo anagiya:midalelo alo du ipuwane owatiya:miduya:. ⁵Godote alotamo alo mahilo bikamiya:, dutamo du mahilo bikamiya:. Hopote duti ba:be du da:petuya: alote na:pa:la:minuya:. Ba:be ba: kapiya hegela tetela.

⁶Ba:bene Godote na:goiya:, “Dito tete, ama: na:puluhuka, beya tulituliya anagiya:midalete netewa komate hiya:hiya: kopola:nama:.” ⁷Ba:bene ba:be komote ba:ba ka:na puluhukuya:. Godote dito tete ododiti hopoenno beya ba:gala hunuino beya tulituliya anagiya:midaliya:. ⁸Ebete dito teta:mo alomo mahilo bikamiya:. Ba:bene hopote duti ba:be du da:petuya: alote na:pa:la:minuya:. Ba:be ba: netewa hegela tetela.

⁹Ba:bene Godote na:goiya:, “Hopoenno beya, ama: a:pa:hoenatote kapiya baha:mo na:nuta:. Gagale hopo, ama: na:puluhuka.” Ba:bene ba:be komote ba:ba ka:na puluhukuya:. ¹⁰Ba:bene Godote gagale hopotamo haka mahilo bikamiya:, ba:gala kebe beyate kapiya baha:mo da:nutiya: ba:be beyatamo keha:ha: kolomo mahilo bikamiya:. Godote dododiya: ba:be komo umiti hidoma: goiya:. ¹¹Ba:bene Godote na:goiya:, “Ba:moe hakane hiya:hiya: hiliyonomo ilina la: napepehala:. Hiya:hiya: naha ilina ba:gala hemo ilina ba:gala kehakeha, eta hiya: eta hiya: ibino kikiponomamo na:pikula:mena:.” Ba:bene ba:be komote ba:ba ka:na puluhukuya:. ¹²Hakane hiya:hiya: hiliyonomo ilinate apepehuya:. Hiya:hiya: naha ilina ba:gala hemo ilina ba:gala kehakeha, eta hiya: eta hiya: ibino kikiponomamo pikulihuya:. Ba:bene Godote ba:be komo umiti hidoma: goiya:. ¹³Hopote duti ba:be du da:petuya: alote na:pa:la:minuya:. Ba:be ba: netewa-kapiya hegela tetela.

¹⁴Ba:bene Godote na:goiya:, “Alomo a:la:minoeno ilina na:pikula:la: hegela ba:gala du iba:te hiya:hiya: kopola:nama:. Ba:be mabuma: ibino hiya:hiya: pola:na tetete tawakalubi ba:ma ka:na biya:tulamena-

mena: gogoeno tete ba:gala huhuino tete, hegeloeno tete ba:gala duino tete. ¹⁵Ba:bi alate alomo hunulu ba pola:na hopo konomo ba:la:minanamena:.” Ba:bene ba:be komote ba:ba ka:na puluhukuya: . ¹⁶Godote a:la:minale ilina koko netewa ododiliya:, hegelate hegeloeno tete kuminama: ba:gala manomete duino tete kuminama:. Ebete atumu oloki ododiliya:. ¹⁷Ba:bene Godote ba:bi alo alomo hunamo miya:tiya:, iba:te hopo konomo a:la:minanalo ¹⁸alo ba:gala du ba anagilame hegeloeno tete ba:gala duino tete kulamenama:. Godote dododiya: ba:be komo umiti hidoma: goiya: . ¹⁹Hopote duti ba:be du da:petuya: alote na:pa:la:minuya: . Ba:be ba: netewa-netewa hegela tetela.

²⁰Ba:bene Godote na:goiya:, “Beya ipuwalo da:ka:ka:halena hiya:hiya: hiliyonomo ilina, la: na:pikula:la:. Hiya:hiya: hiliyonomo holahola, la: pikuliti hununomo dito tetedo na:pepuilahala:la:.” ²¹Ba:bema: kehaha: kolomoeno koko ilina ba:gala komo beya ipuwalo da:wapata:lamehiya:hiya: ka:ka:ka:ka: ilina hiliyonomo Godote ododiliya:. Ba:gala tita:gopi hiliyonomo hiya:hiya: holahola Godote ododiliya:. Godote dododiya: ba:be komo umiti hidoma: goiya: . ²²Ebete ba:bi ilina owalubilinama: tabo goelo na:goelamiya:, “Kehaha: kolomolo la: hogo hiliyonomo nulameniya:la:, ba:gala holahola la: atumu hogo na:hiliyuilameniya:la:.”

²³Hopote duti ba:be du da:petuya: alote na:pa:la:minuya: . Ba:be ba: netewa-netewa-kapiya hegela tetela.

²⁴Ba:bene Godote na:goiya:, “Hopolo da:ka:ka:halehiya:hiya: hiliyonomo ilina, la: na:pikula:la:. Gelebadihole ilina ba:gala gelebadiholeha: ilina, tepamo wapata:lame ilina ba:gala natamo alahutiho ilina, ba:bi ilina hiliyonomo eta hiya: eta hiya: ibino holonomamo na:pikula:mena:.” Ba:bene ba:be komote ba:ba ka:na puluhukuya: . ²⁵Ba:bema: hopolo da:-

ka:ka:halena hiya:hiya: hiliyonomo ilina ba: Godote ododiliya:. Godote dododiya: ba:be komo umiti hidoma: goiya: .

²⁶Ba:bene Godote na:goiya:, “A tawakalubi kododiliya: a holoholo huiya. Iba:godo helo nitanamene hiliyonomo ilina kulamenama:. Beya ipuweno dahadaha, alomo hunulu da:puihalena holahola, hopo konomo-eno gelebadihole ilina ba:gala gelebadiholeha: ilina, tepamo wapata:lame ilina ba:gala natamo alahutiho ilina, ba:bi ilina hiliyonomo tawakaluba:te nulamenamena:.” ²⁷Godote tawakalubi ba:bema: ododiliya:. Godoko holoholo huiyanomamo tawakalubi bododiliya: dubu ba:gala kamena. ²⁸Ba:bene Godote ibi hidonomamo owalubilinama: tabo goelo na:goelamiya:, “La: hogo hiliyonomo nulameniya:la:, ba:bene la:eno gala

hapu eyoni guguda:te ba:moe hopo konomolo ba emedehona hopo namutulubima: beda:hanamena:. Nale la: na:miya:temata beya ipuwoeno dahadaha, holahola, ba:gala hopolo da:wapata:lamena ilina hiliyonomo la:le kulamenama:.”

²⁹Ba:bene Godote na:goiya:, “Numa:la:, na la:tamo tala:la:ha ilina, haka ipuwalo apepeho ilina, ba:gala noloho gao keha, ba:bi ilina hiliyonomo ikalamemata la:le konahanama:. ³⁰Ba:gala hopo konomoeno gelebadiholeha: ilina ba:gala holahola hiliyonomo ba:gala komo da:ka:ka:halena ilina, ba:bi ilina hiliyonomo-tamo na hido hemo ba:gala keha paha kilikili hibi ikalamemo iba:te konahanama:.” Ba:bene Godote da:goiya: ba:be komote ba:ba ka:na puluhukuya:.

³¹Ba:bene Godote dododiliya: ba:bi ilina hiliyonomo ulamete hidohidoma: goiya:. Hopote duti ba:be du

da:petuya: alote na:pa:la:minuya:. Ba:be ba: sikisi hegela tetela.

2 Godote alomoeno ilina ba:gala hopo konomoeno ilina hiliyonomo ododiliti ba:ma ka:na hawaminaliya:. ²Ebete dododiliya: ba:bi oko hiliyonomo hawaminalete sa:ba:ni hegela tetelo hawela bami-tiya:. ³Godote sa:ba:ni hegela milimiholo talonama: goiya:, mabu ebete dododiliya: ba:bi ilina hiliyonomo hawaminalete ba:be hegelalo hawela bamitiya:. ⁴Ba:moe ba: Godote alomoeno ilina ba:gala hopo konomoeno ilina hiliyonomo dododiliya: ba:be komola.

Godote Dopo Dubu Dopo Kamena Dododiliya:

Kodawa Godote alomoeno ilina ba:gala hopo konomoeno ilina dododiliya:, ba:ba tetelo ⁵ebete wegola poemehenola ba:gala lumagi puliyala haka aligilima:. Ba:be mabuma: Kodawate hopolo dododiliya: ba:bi kehuya la:mota:hanuya:, huiyatiya obo ibugi puliyala kapola:nuya:ha:. ⁶Ba:ba tetelo wegolate konakuiha:, huiyatiya hawaiti haka ipuwane ba odolo bibilate hopo konomo ba:bo a:la:liminakui.

⁷Ba:bene Kodawa Godote dubu haka puhulamo ododiya:. Ebete dubu ododiti ebeno dopo ipuwamo ka:ka: ikame hawela dama:miduya:, dubuti ba:bo iwigiluya:.

⁸Ba:bene Kodawa Godote hegela da:puluhukunako ba:be hapuamo a:la:mina pali hopo bododiya: Ida:ne hopolo. Ba:bene ebete dododiya: dubu ba:be pali ipuwamo ihatiya:. ⁹Ba:bolo Kodawa Godote hakane dapepehona gao keha hiliyonomo apilamiya:, tawakaluba:te ulamete hidoma: ga:lalo konahanama:. Ba:bene ka:ka: dikalamena keha ba:gala hido-kuba iya:tawaha dikalamena keha, ba:bi keha netewate pali tuli tamelo la:mota:nama:.

¹⁰Tuliti Ida:ne hopone nihitiguya: Godote dododiya: ba:be pali ka:la:liminama:. Ba:be tuliti Ida:ne hopone ba pinihitiga komo netewa-netewa tuli ba:bo neme-la:midahaliya:. ¹¹Dopo tulino mahilo Pisonola. Ba:be tuliti ba pinihitiga Abila hopo konomo ba:bo panamodegahanatuya:. Ba:be hopolo golodo ilina nitanuya:, ¹²ba:be golodo hidonomola. Ba:gala komo hidohido nakola ba:gala hido nibo ilina huiya kokonomo ba:bo-lo na:pola:nuya:. ¹³Eta tulino mahilo Gihonola. Ebete ba pinihitiga Kusa hopo ba:bo panamodegahanatuya:. ¹⁴Eta tulino mahilo Taigilisila. Asiliya hopodo ba:bete tuya: hegelate da:puluhukunako ba:be hapulu. Eta tulino mahilo Yupala:isila.

¹⁵Ba:bene Kodawa Godote dubu Ida:ne pali ipuwamo ihatiya:, ebete umidawama: ba eda:na haka kaligilinama:. ¹⁶Ba:bene Kodawa Godote dubu ba tutumuti

na:goemiya:, “Ba:moe pali kehoeno ilina hiliyonomo ama: ha:kiya amia:no ubilo na:nahanakuya:. ¹⁷Huiyatiya kapiya kehoeno gao akanala:. Ba:be keha ba:hido-kuba iya:tawaha ikalame kehala. Ba:bema: ama: da:namena: ba:ba tetenomolo kohoema:na:ta.”

¹⁸Ba:bene Kodawa Godote na:goiya:, “Wadiyaha: dubuti ha:kiya emedena. Nale ebe owalubi modobodawa kododima:nemo.” ^{19,20} Kodawa Godote hopolo da:ka:ka:halena ilina hiliyonomo ba:gala holahola hiliyonomo hakamo ododiliya:. Ba:bene ebete ibi na:magaheliya: dubutamo ebete mahilo kikalameholema:. Ba:bene dubuti hopolo da:ka:ka:halena ilina ba:gala holahola, ba:bi hiliyonomatamo mahilo ba:bo ikalameholiya:, ba:bema: iba:te ba:bi mahilago emedehonama:. Huiyatiya Godote ibi ipuwalo dubu owalubi modobodawa kumiya:ha:.

²¹Ba:bema: Kodawa Godote dubutamo ko u nomo bikamiya:. Ebete ba watita, Godote dubuino ala goha kapiya lawete tama gala dito kihatemiya:. ²²Ba:bene Kodawa Godote ba:be dubugodone ala goha da:lawiya:, ba:be gohamo kamena ododiti dubutamo na:magahiya:. ²³Dubuti ba:be kamena umiti na:goiya:, “Ba:moe ba: na holoholola. Ka:lo tetenomolo ebete naeno gohane ba:gala katenene hawakalaka. Ebono mahilo kamenama: koka:mima:nemo mabu dubugodone uluhukuta:ka.” ²⁴Ba:be mabuni dubuti ebenu menoko nabiwi miya:palete ebenu kamenago kapiyama: keda:ma:ne.

²⁵Ba:ba tetelo dubu ba:gala kamena iba:te kikipuiya emedenama: huiyatiya ba:be mabuma: iba:te hilopago kemedenamihaha:.

**Dopo Tawakaluba:te Godokono Tutumu
Dadikanaliya:**

3 Kodawa Godote dododiliya: ba:bi ilina hiliyonomo ipuwalo kaluti ko ha:da amihoho muludawa-nomoma: eda:nami. Ba:bene kaluti kamena nalatediya:, “Hibila:ka:, la: Godote ka:kiyalamitiya:la ba:moe pali ipuwoeno gao keha a:kanahamata?”

²Kamenate kaluino tabo ba huiya na:goiya:, “Talona-henola, a hiliyonomo kehoeno gao ba:nahanakoma:.

³Huiyatiya Godote a na:kiyaa:miya:, ‘La: pali tuli-nomolo da:la:na, kapiya gao kehalo gao tapa:midate akanala:. La:le dologima koha:lama:nemata.’ ”

⁴Huiyatiya kaluti kamenatamo na:goiya:, “Ha:dala, la: a:kaha:lamata. ⁵Mabu Godote iya:tawala la:le ba:be ilina da:nahama, ba:ba tetenomolo la:eno baiditi ka:la:minahalema:na:. La:le Godokomo ba eda:ha hido ba:gala kuba komo kiya:tawama:nemata.”

⁶Ba:bene kamenate ba:be keha umiti hidonomoma: goiya:. Ebe ubi ihatelo nemalagidoluya:, “Gao hido-

Iba:te anahu paha bakoholameholiya:

nomola, nama: wadiyala. Gao da:namo na mulunomoma: keda:ma:nemo.” Ba:bema: ebe gao tapiti ba:bo nahuya:, ba:gala ebe komo gao ebeno awitamo ikamete ebe atumu ba:bo nahuya:.

⁷Ba:ba tetenomolo ibi netewapa:te hido ba:gala kuba iya:tawa komo lawete, ba:ma ka:na ibino kikipuiya emede komo ba:bo iya:tawuya:. Ba:bema: iba:te anahu kehoeno* paha akoholameholete ba:bo pupuliyaa: ibino ape mula:lenoma:.

⁸Ba:bene Kodawa Godote gapogapolo pali ipuwalo da:pepata:niya: dubuti ebeno kamenago ba:bo ulitiniya:. Ba:bene ibi Kodawa Godoko umima: toletolehonate keha ipuwamo ba:bo awalelahaniya:. ⁹Huiyatiya Kodawate dubu ba ka:mina na:goeniya:, “Ama: keka:?”

¹⁰Dubuti na:goeniya:, “Na pali ipuwalo amia:no komo uliti ba:bema: alahula:mo. Mabu na kikipuiyala ba:be mabuma: awalelamo.”

* Tawakaluba:te anahu kehoeno mahilo Gogodala tabamo salibisama: ka:minaka.

¹¹Godote ebe nalateda:niya:, “Ama: kikipuiya emedema: pote ka:kiyametaka? Ama: nale talona dihatiya:-mo ba:be gao a:ka:nawaka?”

¹²Dubuti tabo ba huiyana na:goeniya:, “Ama:le natamo dikanamiya: ba:be kamenate gao natamo ika-namete, ba:bema: na a:nakamo.”

¹³Ba:bene Kodawa Godote kamena nalateda:niya:, “Ba:moe ama:le dododa:ka ba:be komo keba ka:na-la:ka:?”

Kamenate tabo ba huiyana na:goeniya:, “Na kaluti ha:da damihonama:ka ba:bema: nakamo.”

Godote Ibino Kubama: Huiya Dihateniya:

¹⁴Ba:bene Kodawa Godote kalutamo na:goeniya:, “Mabu ama: ba:moe komo bododa:kata, da:ka:ka:hale-na ilina hiliyonomo ipuwalo nale ama: kapiyatamo ba:moe kuba huiya bikamemata. Ama: tepamo ba:-pata:namena:ta emedena tetelo. Ba:bene hegela hiliyonomolo haka puhulu nala:go ba pata: amia:no hoe teta:mo ba:bo kunuluhukuma:na:ta. ¹⁵Na ama:-tamo alaholoho komo ba:ma ka:na ihatemo. Ama: ba:gala kamena balaholohonakomata, ba:gala amia:no eyoni gugudi kamenoenon eyoni guguda:go balaholohonakomena:. Ama:le ibino nato upu kaliwatahalelame-ma:na:ta, huiyatiya iba:te amia:no wato kanagalimiho-ma:na:.” *

¹⁶Ba:bene Godote kamenatamo na:goeniya:, “Ama:le gudu dalahiminakomena: ba:ba tetelo nale

* Galane tetelo Ibikono eyoni gugudi ipuwane Ya:suti a:pehawakaluya:. Ebeta tawakalubino kubama: hoete ka:ka:mo gala da:kamahiguya:, ba:ba tetelo ebete Sa:itanakono wato kikipo lawenomo a:lamiya:.

amia:no temeteme konomamo ba:koiminakomo. Ba:gala amia:no ubi amia:no awitamo bitananakomene, huiyatiya ebete ama: namutudawama: beda:namene.”

¹⁷Ba:bene Godote dubutamo na:goeniya:, “Mabu ama: amia:no kamenoenon tabo uliti nale talona dihatiya:mo ba:be gao a:nakata, nale amia:no kuba huiya ba:ma ka:na ikamemata. Nale hakatamo kogoema:ne-mo amia:no kuba huiya mabuma:. Ba:bema: amia:no emedena tetelo menemene oko bowatihonakomena:ta naha ilina modobolo konahanama:. ¹⁸Olagopi tupinate ba:gala kuba hema hakane ba:pikulihonakomena: pali ilina kokubahilame-ma:. Huiyatiya atu tetelo haka-lo dapepehona ba:bi naha ilina ama:le temetema:go ohoete ba:bo ba:nahanakomena:ta. ¹⁹Ama: kolohago oko bowatinakomena:ta pali ilinate hidamo kapepehoma:. Ama: ba:ba ka:na ba emedena, ama:le kebene ka:hawakaluya:la ba:be haka ipuwamo gala kakopega-ma:na:ta. Ama: ba: haka puhululata ba:bene haka puhuluma: kakeda:ma:na:ta.”

Olagopi tupina ba:gala kuba hemo

²⁰A:da:mete ebena kamenoenon mahilo Ibima: ka:miya: mabu ebete tawakalubi hiliyonomenon menokola. ²¹Ba:bene Kodawa Godote sipi-goegenon tamamon apenon ilina ododililamete A:da:mekon ebena kamenagon ba:bo pupulilamiya:.

Godote A:da:meko Ibiko Pali Ipuwane Doelamiya:

²²Ba:bene Kodawa Godote na:goiya:, "Tawakaluba:-te a keba ka:nala:ka: ba:ba ka:na ba emedena hido ba:gala kuba komo niya:tawahana. Huiyatiya iba:te ibino kokotamo ka:ka: gola gao ma:tamidahaletē da:na:hamena:, ba:bene iba:te wiboha: ka:ka: kolawema:na:. Ba:moe komote uluhuku wadiyaha:." ²³Ba:be-ma: Kodawa Godote A:da:meko Ida:ne pali ipuwane gobogobamo ba:bo oemiya:. Ebete A:da:meko kebe hakamo kododiya: ba:be atu haka kaligilinama: ba:bo oemiya:. ²⁴Ba:bene pali tama:mo hegelate da:puluhukunako ba:be hapuamo Godote ebēno nopopi patamagopi boelamiya: ka:ka: keha kolawamenama:.

Ba:gala ebete kiyokiyo gili koe powagoeno ba:bamo ihatiya:, ba:be giliti hapuamo kato hapuamo kato ba:ba ka:na ewagelenami eta lumagiti ka:ka: gao keha tama:mo to wadiyaha:.

**Genesis in the Tabo Language
of the Western Province
of Papua New Guinea.
(Aramia River Dialect)**

560P

©The Bible Society of Papua New Guinea

ISBN 9980 63 554 1

1993 - 625